

Departament Educació

Document marc 2019-2023

Ajuntament del Prat de Llobregat

ÍNDEX

0. Visió - Missió	2
1. Reptes	2
2. Plans de desenvolupament:	
I. Oportunitats educatives	2
II. Desenvolupament de la petita infància i la participació dels agents educatius	3
III. Construcció educativa i comunitat	3
3. Valors transversals	4
4. Elements metodològics transversals	4
5. Interrelació entre els eixos d'actuació	4
6. Models teòrics	5
7. Model de desplegament dels eixos estratègics	9
8. Programes del Departament:	
I. Accés a l'educació	11
II. Equipaments de qualitat	11
III. Etapa 0-3	12
IV. Comunitat educativa i participació	12
V. InterECCions. Educació, Cultura i Comunitat	13
VI. Inclusió i igualtat d'oportunitats	13
VII. Educació al llarg de la vida	13
VIII. Comunicació	14
9. Glossari	14

0. Visió - Missió

- **VISIÓ:** *Desenvolupament integral (cognitiu, afectiu i social) d'una ciutadania que, té els recursos per assolir les seves aspiracions i objectius personals i comunitaris, sent formant part d'una comunitat a través de la seva participació activa i compromesa, i que assoleix unes competències que li permeten un desenvolupament professional.*
- **MISSIÓ:** *Potenciar un ecosistema comunitari que ofereixi l'accés a oportunitats, recursos i instruments educatius i culturals als ciutadans, en els diferents temps i espais de la vida quotidiana, que promogui l'apoderament i autonomia individual i col·lectiva des dels valors d'inclusió, equitat i igualtat d'oportunitats.*

1. Reptes del Departament d'Educació de l'Ajuntament del Prat de Llobregat en els propers anys:

Els principals reptes que se'ns plantegen al Departament d'Educació en els propers anys són els següents:

- Abordar les necessitats d'escolarització i de formació a la ciutat, per donar oportunitats educatives a la població (educació formal i no formal) durant tota la vida, en les millors condicions i amb la màxima qualitat educativa.
- Abordar la necessitat d'un projecte integrat de desenvolupament de la petita infància, des dels punts de vista educatiu, cultural i social, amb la màxima implicació i participació de les famílies i la comunitat.
- Abordar la necessitat d'un procés de transformació social de la ciutadania que li permeti afrontar els reptes que suposen els canvis socials, culturals, econòmics i tecnològics de la societat actual.

Partint d'aquests tres reptes, els tres eixos d'actuació prioritaris del Departament durant els propers 4 anys són:

2. Plans de desenvolupament:

I. Oportunitats educatives

Donar resposta a les necessitats d'escolarització, de formació i desenvolupament personal de la ciutadania, generant oportunitats educatives amb equitat (educació formal i no formal) durant tota la vida, en les millors condicions i amb la màxima qualitat educativa, i promovent la participació de tota la comunitat.

Línies de desplegament:

- Planificar l'oferta d'escolarització a l'educació obligatòria, per donar resposta a l'evolució demogràfica de futur, amb un disseny que afavoreixi una distribució equilibrada de l'alumnat i previngui processos de segregació escolar.
- Planificar l'oferta formativa, atenent a la realitat i a les necessitats productives i laborals del municipi.
- Promoure el desenvolupament i la planificació d'una oferta d'activitats extraescolars i de formació personal de qualitat, accessibles i inclusives.

- Desenvolupar mesures de planificació que afavoreixin l'accés més ampli possible a l'escolarització en l'etapa 0-3.
- Planificar i definir els criteris i les condicions per al desenvolupament d'obres de millora i accions de manteniment rellevants, que garanteixin unes bones condicions dels espais educatius.

II. Desenvolupament de la petita infància

Desenvolupar un projecte educatiu de la petita infància a la ciutat, partint d'un model que integri processos pedagògics innovadors, la participació de les famílies i de la comunitat. Aquest model, des de la proposta integrada de l'acompanyament de la petita infància, ha de projectar-se a altres etapes educatives dels infants i del cicle vital de les famílies.

Línies de desplegament:

- Desenvolupar un projecte educatiu i pedagògic compartit per les escoles bressol municipals i les seves comunitats educatives, amb una estructura i organització que doni resposta al model.
- Fomentar la participació de la comunitat educativa, per enfortir el paper educatiu de les AMPA/AFA i el paper actiu dels infants de la ciutat.
- Desenvolupar un projecte de participació de famílies en l'etapa 0-3 des d'un model inclusiu i de desenvolupament comunitari.
- Identificar i desenvolupar el potencial educatiu dels agents de l'entorn.

III. Construcció educativa i comunitat

Desenvolupar un programa de ciutat que impulsi processos de transformació social a partir de diferents àmbits d'intervenció i que prioritzi la vinculació entre educació cultura i comunitat.

Aquest programa s'ha de fonamentar en un model d'intervenció comunitària que prevegi la participació activa dels agents educatius en totes les etapes evolutives i l'acompanyament en situacions de desigualtat, per generar contextos socioeducatius que facilitin oportunitats d'èxit educatiu per a tothom.

Línies de desplegament:

- Vincular els diferents temps, espais, agents i recursos educatius i culturals de la ciutat per generar més i millors oportunitats educatives.
- Treballar amb la comunitat educativa, la cultural i la ciutadania perquè aportin recursos i estratègies amb l'objectiu de construir i implementar propostes educatives transformadores.
- Facilitar l'accés al coneixement en totes les seves dimensions per tal que la ciutadania pugui desenvolupar-se plenament.
- Desenvolupar estratègies d'inclusió i equitat que promoguin i afavoreixin la igualtat d'oportunitats i el desenvolupament integral dels infants.
- Desenvolupar estratègies i processos d'acompanyament i orientació per mantenir la continuïtat de la formació post obligatòria al municipi.

3. Valors transversals en el desenvolupament d'aquests eixos estratègics

Igualtat d'oportunitats, tant en l'accés als recursos i instruments educatius, com des del punt de vista d'atenció a les característiques de cada persona (capacitats, motivació, interessos, necessitats...)

Inclusió, des de la perspectiva de reconèixer la singularitat de cada persona en els processos educatius i d'afavorir que senti que forma part d'una comunitat.

Equitat, afavorir l'accés de les persones als recursos de la comunitat en igualtat de condicions, tenint en compte els punts de partida desiguals.

Corresponsabilitat, concebre l'espai educatiu més enllà de l'àmbit escolar, amb una visió comunitària, incorporant-hi agents i serveis de la comunitat que participin en el desenvolupament i la presa de decisions de forma activa.

Retorn i servei a la comunitat a partir dels aprenentatges desenvolupats, com a procés que a través de la compartició de necessitats, objectius i estratègies, i abordant-les conjuntament, afavoreix l'apoderament de les persones i el desenvolupament grupal i comunitari.

4. Elements metodològics transversals

Participació, entesa com a implicació i responsabilitat compartida, tant de la ciutadania com dels professionals dels diferent àmbits.

Intervenció comunitària, entesa com un procés que a través de la participació i la interrelació de les persones per assolir objectius comuns, afavoreix el seu apoderament cultural, social i educatiu, així com la generació de canvis en l'entorn.

Comunicació, integrada com a instrument educatiu que ha d'acompanyar el desenvolupament de qualsevol dels objectius que es plantegen.

5. Interrelació entre els eixos prioritaris d'actuació

Aquests tres eixos de treball no són independents els uns dels altres i, en conseqüència, és important que tant en la concepció del seu desplegament com des del punt de vista organitzatiu, mantinguin la coherència d'aquesta interrelació i interdependència.

D'altra banda, són eixos que també tenen entre ells una línia de continuïtat que cal tenir en compte a l'hora de definir el disseny de programes i projectes.

- Oportunitats educatives i desenvolupament de la petita infància:

El compromís per afavorir l'accés universal al llarg de la vida a tot tipus de processos educatius afavoreix, i s'hi relaciona, l'acompanyament al desenvolupament de la petita infància, des d'un model de col·laboració i coparticipació entre els centres educatius i les famílies.

- Oportunitats educatives i construcció educativa

Promoure una oferta educativa accessible, ja sigui d'educació formal i/o no formal, possibilita poder accedir a projectes i pràctiques culturals significatives.

- Desenvolupament de la petita infància i construcció educativa

Un model educatiu i pedagògic integrat i de qualitat de desenvolupament de la petita infància, amb la participació activa de les famílies en el projecte, suposa un embrió que fonamenta les bases d'un procés de transformació social.

Si aquest procés s'emmarca en un projecte d'intervenció comunitària fonamentada en l'educació i la cultura, i té continuïtat, les possibilitats de transformació a mig i a llarg termini s'amplien i el fan factible.

6. Models teòrics que fonamenten les intervencions

Teoria ecològica i sistèmica del desenvolupament humà de Bronfenbrenner:

Aquest model explica la interdependència entre la persona i el seu entorn relacional, cultural i social al llarg del seu cicle vital. Hi ha un acomodament progressiu entre l'ésser humà actiu, en desenvolupament, i les propietats dinàmiques dels seus entorns socials. Incorpora les influències entre els entorns en què es troba immersa la persona.

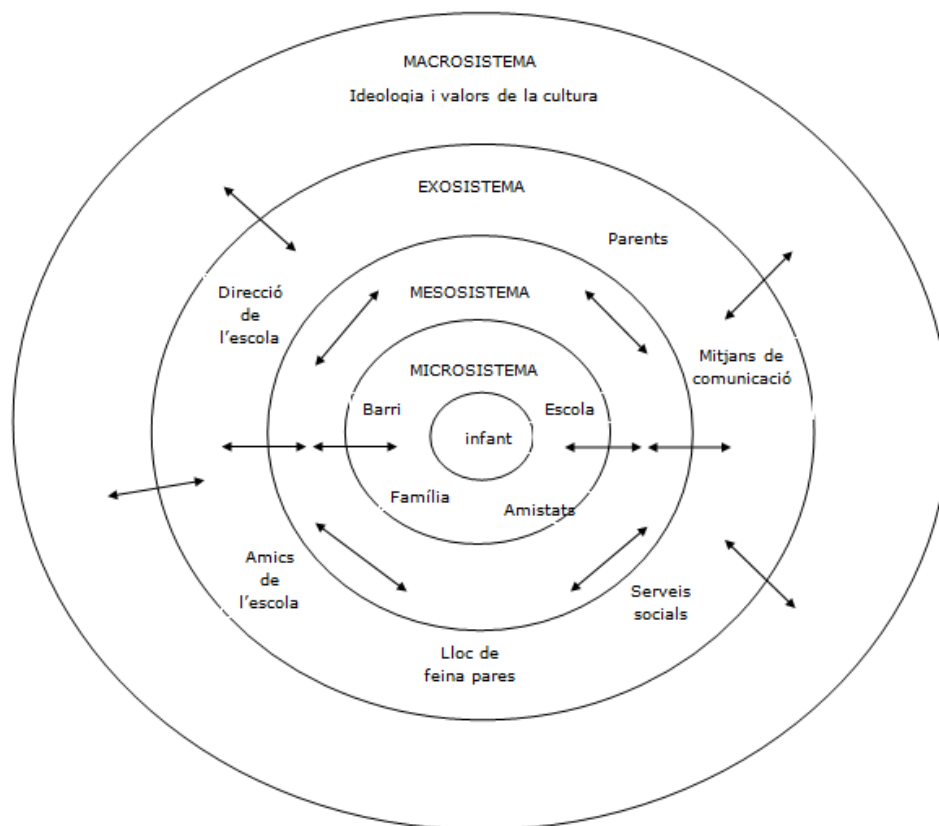
El model defineix diferents estructures d'influència que es troben en diferents nivells, en funció de la distància d'interrelació amb el subjecte.

Microsistemes: l'àmbit relacional més pròxim a l'individu. L'entorn immediat en què tenen lloc interaccions directes amb l'individu (família, escola, amics...). Incorpora tant l'entorn físic (espai de l'habitatge, accés a llibres, tecnologies...) com el relacional.

Mesosistemes: interconnexió entre dos o més sistemes que inclouen l'individu. (interrelació família i escola...).

Exosistemes: interrelació entre sistemes en què no està inclòs el subjecte (la influència de la feina dels pares en la família o del govern de la ciutat i les polítiques socioculturals que desenvolupa). Aspectes que si bé no tenen una relació directa amb el subjecte, sí que hi influeixen de forma indirecta a través de qüestions com els serveis socials i la sanitat, les possibilitats de desenvolupament d'activitats extraescolars, l'accés a activitats culturals i artístiques...

Macrosistema: marc cultural i social més ampli. Inclou els valors d'una societat, les condicions polítiques i econòmiques. No és un entorn concret, és la cultura en què el subjecte està immers. El conformen els valors, creences, expectatives... d'una societat. Influeix en com s'estructuren la resta d'estrats.

Model constructivista de l'educació

Aquest model incorpora una síntesi del model sociocultural de Vygotsky, però també del constructivisme cognitiu que té l'origen en la teoria genètica de Piaget.

Parteix d'una concepció del desenvolupament de la persona com a resultat, d'una banda, d'una línia natural i, de l'altra, d'una de sociocultural. La primera permet el desplegament de processos psicològics bàsics i la segona, dels processos superiors.

Describeix l'educació com un element clau per al desenvolupament sociocultural i interpreta la construcció del coneixement com un procés de doble formació que es produeix a partir de la interacció/interactivitat, primer a nivell intermental i posteriorment a nivell intrapsicològic.

El subjecte és un agent actiu en la construcció del coneixement. La clau del desenvolupament a través de l'aprenentatge va lligada al fet que aquest sigui significatiu i tingui sentit per al subjecte, i això requereix que sigui funcional.

D'altra banda, els processos d'ensenyament s'entenen com l'ajust i l'acompanyament a l'activitat constructiva del subjecte i, per tant, es desenvolupen a partir de la zona de desenvolupament proper. En aquests processos hi prenen gran rellevància els mecanismes d'influència educativa que exerceixen els docents, però també els iguals i altres agents educatius.

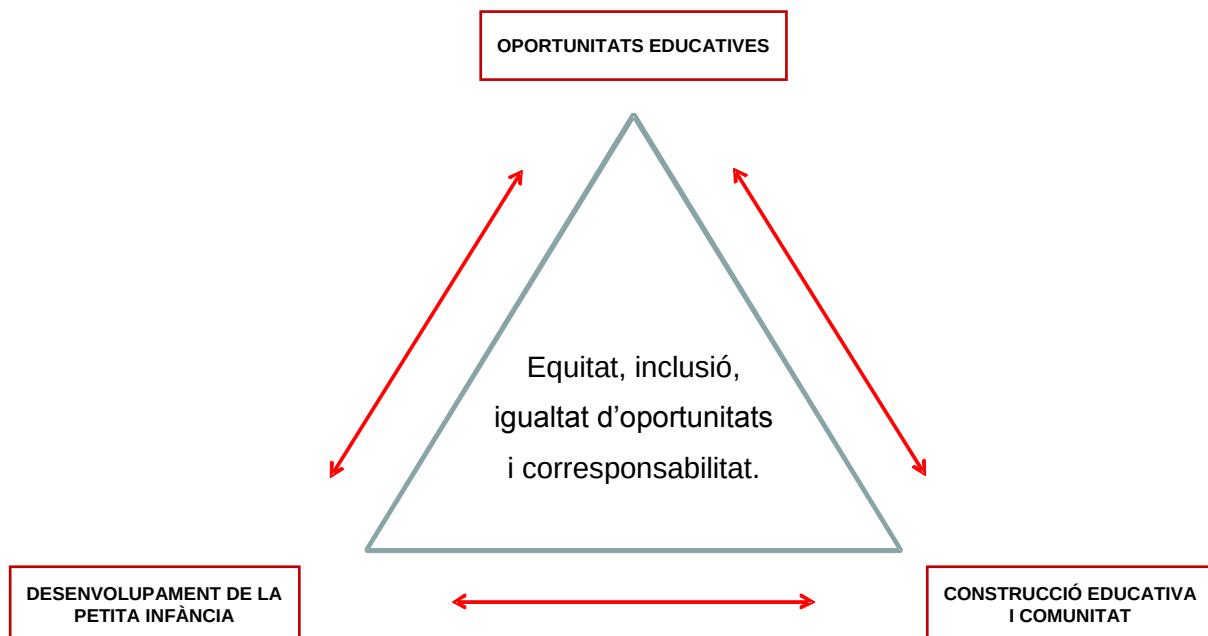
Així, l'aprenentatge és entès com a desenvolupament de competències (amb components cognitius, afectius, relacionals i metacognitius) i el constructivisme, com a paradigma que dona explicació a aquest procés.

Partim d'una nova ecologia de l'aprenentatge que fa necessari donar rellevància als diferents contextos educatius pels que transiten els subjectes durant tota la vida. Amb el desenvolupament de les tecnologies, cal, encara més, entendre l'educació en un sentit ampli, que incorpori tant els contextos educatius formals com els que es produeixen en l'àmbit no formal o informal. Donem, per tant, gran importància a l'articulació dels diferents contextos educatius, a la connexió i repercussió dels uns amb els altres i al coneixement dels mecanismes d'influència educativa que existeixen en cadascun d'aquests contextos.

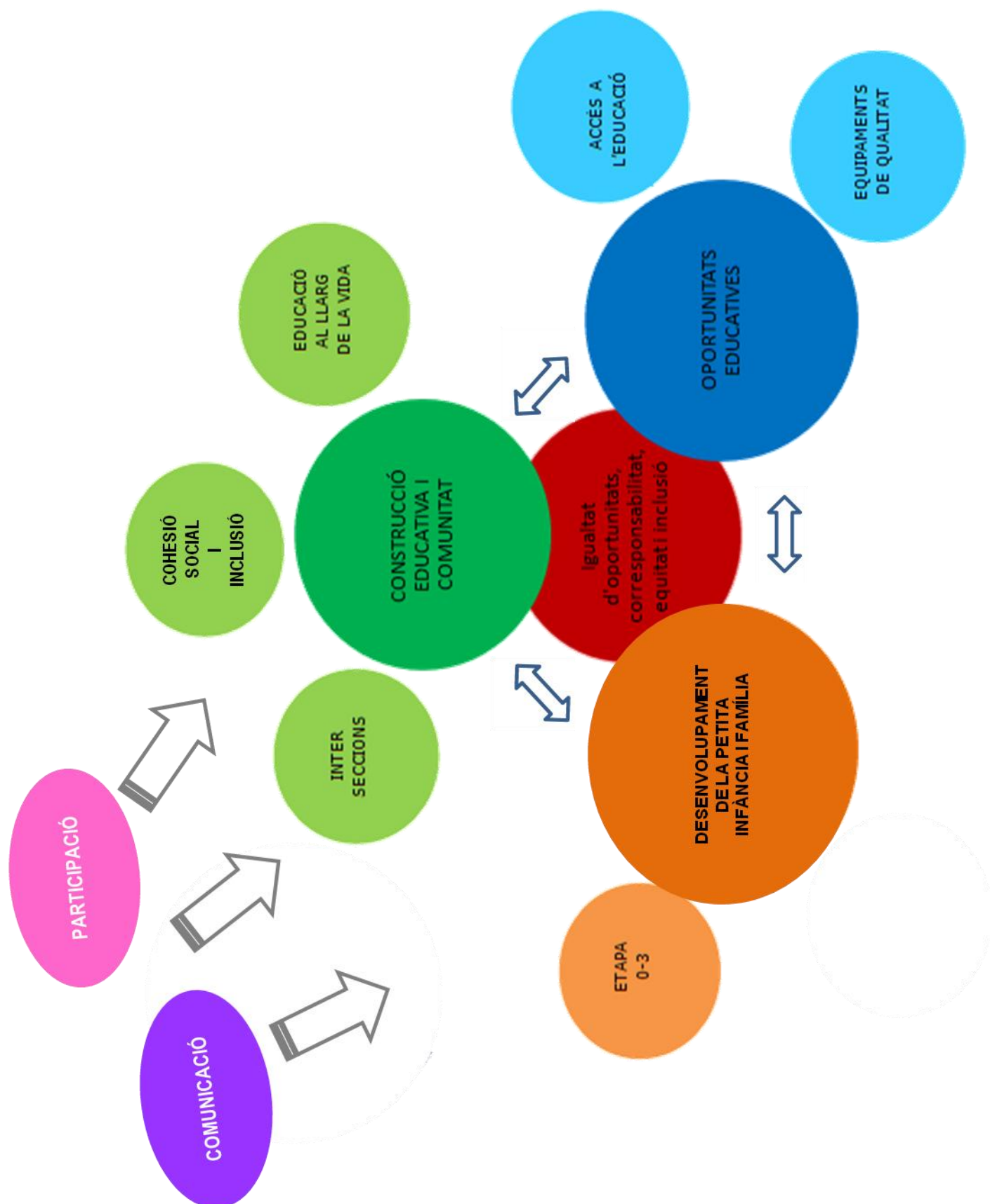
Aquests mecanismes es donen entre docents i alumnes, però també entre altres adults que acompanyen els infants i joves en altres pràctiques educatives (activitats extraescolars, de lleure, referents d'equipaments esportius, culturals...) i entre iguals.

En aquest marc, la concepció de la comunitat d'aprenentatge és un element central. Entenem com a comunitat d'aprenentatge els grups de persones amb nivells de coneixement, perícia i habilitat diversos que construeixen i aprenen juntes a partir de la seva participació conjunta en activitats culturals rellevants.

Eixos estratègics interactius

Model de desplegament dels eixos estratègics al Departament

OPORTUNITATS EDUCATIVES		DESENVOLUPAMENT DE LA PETITA INFÀNCIA		CONSTRUCCIÓ EDUCATIVA I COMUNITAT			
Plans	ACCÉS A L'EDUCACIÓ		EQUIPAMENTS DE QUALITAT	ETAPA 0-3	INTERSECCIONS	INCLUSIÓ i IGUALTAT D'OPORTUNITATS	EDUCACIÓ AL LLARG DE LA VIDA
Programes	1. Planificació i escolarització 0-3 2. Planificació i escolarització 2n cicle infantil, primària i ESO 3. Planificació postobligatòria 4. Oferta activitats extraescolars i d'estiu 5. Altres ofertes formatives		1. Serveis de consergeria 2. Manteniment 3. Protecció civil 4. Ús social dels centres	1. Projectes Ed a Escoles Bressol 2. Projecte Comunitari 0-3: • Espais familiars • Espai joc • Espai nadons • Música en família 3. Projecte 0-6	1. "Open to the world" 2. Foment de la lectura. Lexit 3. Àmbit Artístic 4. Àmbit Científico-tecnològic 5. Àmbit Coneixement de la ciutat 6. Dinàmica Educativa	1. PEEP: 1.1 Acompanyament a l'educació no formal 1.2 Suport a l'èxit educatiu 1.3 Aprenentatge i Servei 1.4 Suport a l'etapa obligatòria a BASSA 1.5 Pati Obert 1.6 SORELL 1.7 Prevenció de l'absentisme 1.8 Gestió beques menjador i itarificació social 2. PEESC: 2.1 Projecte escolarització St Cosme 2.2 Projecte alfabetització St Cosme 3. Diversificació curricular	1. Suport a la postobligatòria 2. Promoció i impuls de la FP 3. Suport a l'ensenyament d'adults 4. Orientació i acompanyament
COMUNICACIÓ							
1. Implementació ED		2. Comunicació als mitjans de difusió		3. Impuls comunicació externa		4. Processos comunicatius plans estratègics	
1.1 Impuls xarxes socials		municipals: revista, ràdio i premsa					
1.2 Desenvolupament WEB							
PARTICIPACIÓ							
1. PRAT Famílies AMPA/AFA		2. Assessorament		3. CEM		4. Camins Escolars	
						5. El Prat ciutat dels infants	
						6. Úls social dels centres	

Pàg. 10

7. Programes del Departament:

I. Accés a l'educació:

1. Planificar i promoure un model de zonificació i adscripció de l'oferta escolar (2n cicle infantil, primària i secundària), que doni resposta a les necessitats demogràfiques de la ciutat, amb la participació de la comunitat educativa.
2. Planificar l'oferta infantil de 1r cicle, amb criteris d'equitat i qualitat educativa.
3. Planificar una oferta de formació professional (nivells I, II i III) i de la formació de persones adultes, que doni resposta a les necessitat formatives i laborals de la ciutat.
4. Garantir una distribució equilibrada de l'alumnat amb situacions socioculturals i econòmiques desfavorides.
5. Promoure la demanda d'escolarització de l'alumnat en la seva zona de proximitat.
6. Desenvolupar i planificar una oferta d'activitats extraescolars i de formació personal de qualitat, accessibles i inclusives.

II. Equipaments de qualitat:

1. Desenvolupar estratègies per detectar i planificar les necessitats d'obres o tasques de millora als centres, atenent als eixos estratègics del Departament i d'acord amb altres àrees de l'Ajuntament.
2. Planificar les tasques de manteniment preventiu i correctiu, i supervisar el funcionament del servei de neteja i dels espais verds dels centres d'acord amb altres àrees de l'Ajuntament.
3. Abordar els nous models de participació de les famílies als centres educatius i donar resposta a les noves necessitats d'usos i d'organització dels equips pedagògics, des del punt de vista dels equipaments, donant-los suport logístic i tècnic pel que fa a actes organitzats per la comunitat educativa.
4. Establir els protocols per donar suport tècnic pel que fa a prevenció de riscos laborals, a la CAE (coordinació d'activitats empresarials) i a aspectes relacionats amb la seguretat, i continuar donant suport al programa d'estalvi energètic.
5. Desenvolupar un model de servei de consergeria que enforteixi el seu rol des de la vessant educativa, comunicativa i formativa.

III. Etapa 0-3:

1. Afavorir i promoure l'accés a les escoles bressol públiques i a d'altres serveis d'atenció a la primera infància, com a mesura per afavorir la igualtat d'oportunitats, l'equitat i a la cohesió social.
2. Desenvolupar i implementar un projecte educatiu i pedagògic marc a les escoles bressol municipals, que incorpori un model d'estructura i organització que doni resposta a aquest model educatiu i pedagògic.
3. Crear i implementar espais diversos de participació de les famílies i d'agents de la comunitat:
 - a. Espai Familiar

- b. Espai Nadó
 - c. Espai de joc
 - d. Música en família a les escoles bressol
4. Tenir especial atenció a incidir en les propostes que facin les famílies que presentin més factors de risc psicosocial.

IV. Comunitat educativa i participació:

1. Enfortir les habilitats parentals de les famílies amb fills i filles en edat escolar, a través de l'impuls i la coordinació d'accions formatives i/o de dinamització, en col·laboració amb els diferents agents educatius de la ciutat (Pratfamílies, Projectes educatius de les AMPA/AFA i Participació 0-3).
2. Promoure la incorporació de les famílies, a través de les AMPA/AFA, als projectes comunitaris, intervenint de manera estratègica en el programa IntersECCions.
3. Enfortir i dinamitzar la participació de les AMPA/AFA dins i fora dels centres educatius, per avançar en la corresponsabilitat de les famílies dins de l'àmbit educatiu i promoure'n la participació en la vida comunitària i el desenvolupament de la ciutat.
4. Gestionar i coordinar la participació de la comunitat educativa en els diferents espais i òrgans de participació.
5. Promoure la participació activa dels infants en la vida comunitària i en el desenvolupament de la ciutat, a través de la coordinació del programa Ciutat dels Infants.

V. IntersECCions. Educació, Cultura i Comunitat

1. Implementar aquest programa integrat, educatiu i cultural, de ciutat, en els àmbits artístic, anglès, científic tecnològic, coneixement de la ciutat i foment de la lectura.
2. Vincular i aportar recursos i estratègies a la comunitat educativa perquè pugui desenvolupar projectes educatius innovadors (formació al professorat, famílies, subvencions, etc.), tot connectant espais educatius i agents de la ciutat.
3. Desenvolupar un model tècnic i administratiu de suport als centres en els seus processos de singularització al voltant dels àmbits definits.
4. Desenvolupar el procés de transició entre el model de catàleg de projectes educatius i de subvencions per a projectes d'innovació pedagògica, cap a la construcció conjunta de projectes que són assimilats pels projectes educatius dels centres educatius.
5. Promoure projectes a partir d'espais de treball compartits entre diversos agents i àmbits de la cultura, l'educació i la societat, per tal d'afavorir el desenvolupament personal i comunitari i la transformació social.
6. Crear una oferta formativa diversa, àmplia, centrada en la pràctica i l'experimentació per a totes les edats.

VI. Inclusió i igualtat d'oportunitats

1. Desenvolupar i integrar els processos de detecció i acompanyament de l'alumnat de l'etapa obligatòria que presenta factors de risc psicosocial i /o socioeducatiu.
2. Afavorir la participació i l'acompanyament en activitats d'educació no formal de l'alumnat que presenta factors de risc psicosocial i/o socioeducatiu, facilitant que l'acció educativa estigui cohesionada entre els agents educatius que hi intervenen.
3. Desenvolupar noves estratègies educatives de prevenció de l'absentisme escolar a la ciutat, per garantir l'escolarització durant l'etapa obligatòria.
4. Promoure valors solidaris i enfortir el teixit social i comunitari, incorporant metodologies de treball transversal, cooperatiu i vivencials.

VII. Educació al llarg de la vida

1. Dissenyar i organitzar processos de treball integrat, que facilitin un acompanyament a l'alumnat que per raons acadèmiques, socials i econòmiques, tingui més dificultats per mantenir la continuïtat de la formació post obligatòria.
2. Promoure i difondre la formació professional a la ciutat, i desenvolupar els objectius del Consell Municipal de la Formació Professional.
3. Dissenyar noves estratègies d'acompanyament en l'orientació a l'alumnat i les seves famílies, en la transició entre etapes educatives.
4. Dinamitzar un treball en xarxa impulsant noves estratègies i metodologies per afavorir l'alfabetització i la formació de persones al llarg de la vida, per donar resposta a les seves necessitats de desenvolupament personal i/o professional.

VIII. Comunicació

1. Potenciar digitalment l'ús dels serveis i la informació de l'àmbit educatiu entre la ciutadania.
2. Impulsar la xarxa com a espai de relació i interacció, i com a generadora d'aprenentatge compartit entre els diferents agents educatius.
3. Dissenyar i impulsar plans estratègics de comunicació i establir mecanismes de coordinació entre els diferents agents educatius.

8. Glossari

Comunitat: grup de persones que mantenen una vinculació i proximitat per aspectes d'identitat, funcionals o de territori, i que mantenen interaccions entre elles.

Cultura: instruments i artefactes que desenvolupa una societat per adaptar-se a l'entorn. Incorpora els elements simbòlics, tecnològics...

Desenvolupament: canvis que es donen en les persones al llarg de la vida. Aquests canvis tenen una base biològica però també cultural. Des de la perspectiva sociocultural del desenvolupament, estan estretament vinculats a l'educació i als processos d'aprenentatge.

Educació: entesa des d'una perspectiva que engloba els escenaris i pràctiques educatives que es donen a l'àmbit formal, però també en el no formal i en l'informal, i que es donen durant tota la vida.

Oportunitats educatives: espais i pràctiques educatives a les quals tenen accés els ciutadans i les ciutadanes.

Ecologia de l'aprenentatge: entorns i contextos d'aprenentatge presents en la comunitat.

Zona de proximitat: distància entre els aprenentatges i les competències propis de la persona i aquells aprenentatges que ha de construir a través de l'acompanyament i l'ajut educatius.